

trajne poljščine in trajne zelene površine, vaška naselja) ter na kraju smeri izrabe zemlje (splošne smeri, smeri izrabe ornice, korelacije med smerni izrabe ornice in pedološkimi pogoji ter obsegom kmetijskih gospodarstev). Studija je nov prispevek h kompleksni regionalni obdelavi kmetijskega prostora na Poljskem, podoben kakor so to bili že svoj čas v »Geografskem vestniku« omenjeni prispevki W. Stole, W. Biegajta in drugih.

Med publikacije agrarne geografije, sicer nekoliko drugačne, bolj genetsko-historične smeri, v kateri pa so naši geografi tudi sodelovali s poljskimi, spada končno še zbornik del z mednarodne konference o agrarni pokrajini in agrarnih naseljih v Evropi, ki je bila septembra 1975 v Varšavi pod vodstvom vodilne poljske raziskovalke te smeri prof. Marie Kielczewskiej-Zaleskiej (**Rural Landscape and Settlement Evolution in Europe**, Proceedings of the Conference, Warsaw, September 1975, Edited by Maria Kielczewska-Zaleska with the assistance of Jerzy Grzeszczak and Teresa Lijewska, Geographia Polonica 38, Warszawa, 1978, strani 304). Varšavska konferenca je bila že osma v vrsti posvetovanj o razvoju evropskih agrarnih pokrajin, ki so se začela s kolokvijem v Nancyju leta 1957 in se nato nadaljevale v Vadsteni na Švedskem, v Bangorju v Angliji, v Würzburgu, v Liègu, v Belfastu in v Perugii. O teh konferencah, zlasti o tistih, ki se jih je aktivno udeležil podpisani, smo v »Geografskem vestniku« stalno poročali. Škoda je, da naše udeležbe ni bilo na konferenci v Perugii (1973), ki je obravnavala predvsem vprašanja mediteranske in submediteranske agrarne pokrajine, prav tako se nismo mogli aktivno udeležiti varšavskega posvetovanja, čeprav je bilo tam v ospredju vprašanje tipov tradicionalne agrarne pokrajine v Srednji Evropi. Iz zbornika, o katerem poročamo, se vidi, da je bilo tokrat, v nasprotju z nekaterimi dosežanimi zborovanji, na konferenci manj nemških raziskovalcev, številnejši pa so bili razen iz Poljske udeleženci iz Francije, Velike Britanije, Italije in skandinavskih dežel. Kakor vedno doslej, so britanski in skandinavski raziskovalci dajali zborovanju spet močan zgodovinski ton. Osrednja ožja tematika je bila namenjena uličnim in središčnim vasem z ostanki zelene »gmajne« v središču (znanim najbolj pod angleškim terminom »green villages«), ki jih je obravnavalo več referatov od Bretanje čez Belgijo in Dansko do pomorjanske in mazovske pokrajine na Poljskem (avtorji Flatrès, Dussart-Claude, Hansen, Leister, Kielczewska-Zaleska, Szulc). Ob tem je, kakor lahko razberemo iz zbornika, spet močnejše prodrla teza, ki smo jo tudi pri nas zastopali, da so vasi s strogo pravilnim tločrtom in poljsko razdelitvijo bolj kot plod stare načrtno kolonizacije rezultat kasnejših regulacij, ki jih je izvedel fevdalec. Za nas sta v zborniku nekaj zanimivejša še dva referata nemških avtorjev (Becker, El. Lichtenberger) o gorskem kmetovanju v Vzhodnih Alpah in v drugih gorovjih kontinentalne Evrope (pri čemer se Lichtenbergerjeva dotakne tudi dinarske Jugoslavije).

Svetozar Ilešič

Književnost o kvantitativnih metodah v geografiji

Directions in Geography. Uredil R. J. Chorley, London, 1973, str. 331.

Kot ves čas razvoja geografije, se tudi danes pojavljajo dela, ki skušajo vedno znova opredeljevati področje proučevanja geografije in nakazovati njen razvoj. V zadnjem času sta na primer izšli deli: *Geographie im Umbruch* (P. Weichhart, 1975) in *Sozialgeographie* (J. Maier, R. Paesler, K. Ruppert, F. Schaffer, 1977). Nekoliko starejša pa je pričujoče delo, ki nima ambicij biti ideološki svetilnik. Iz predgovora je razvidno, da je urednik želel dobiti od pomembnih udeležencev in nosilcev »kvantitativne revolucije« v geografiji retrospektivo mnenj o bistvu narave geografije. Čeprav je preteklo komaj desetletje od viška poplave ter »revolucije« in do oblikovanja »nove geografije«, anketirani niso imeli težav z odgovori. Iz prispevkov je razvidno dejstvo, da geografija ne gre po eni sami poti v prihodnost, pač pa po številnih.

Prispevke je objavilo 14 eminentnih geografov, ki jih moramo naštetih kar po vrsti: Berry, Bartels, Anučin, Hägerstrand, Warntz, Dacey, Chorley, Hare, White, Haggett, Garrison, Gould, McNee in Bunge. Delo je razdeljeno na šest poglavij, ki govorijo o teoriji, prostoru, okolju, času, izobraževanju in etiki.

Z nekaj stavki je praktično nemogoče predstaviti vsaj del misli iz temeljitih in tehničnih prispevkov. Na drugi strani je tudi ocenjevanje skoraj nemogoče zaradi velike pestrosti pogledov na geografijo ali njene dele. S takim na videz neopredeljenim odnosom pa še nismo zapadli »tuji ideologiji«. Dokler ne obvladamo tehnologije in metodologije, ki je predstavljena v zborniku, ne moremo suvereno govoriti o njenem pozitivnem ali negativnem učinku na razvoj geografije. Razvoj geografije v zadnjih dveh desetletjih je pokazal, da je »kvantifikacija« v geografiji nujnost časa, hkrati pa prispevki večine avtorjev kažejo, da s tem dobiva geografija nov obraz, ki pomeni pomladitev in olepšanje starega. Do take podobe geografije pa je možno le s poštenim in odgovornim delom. Iz prispevkov je razvidno, da »kvantitativci« niso kar po vrsti neresni »ekstravagantneži«, nasprotno, da čutijo veliko družbeno odgovornost za svoje delo, zato se močno zavzemajo za tako geografijo in take geografe, ki bi na kar najbolj pošten način proučevali geografske probleme in nakazovali njihov razvoj v bodočnosti.

Marijan Klemenčič

P. Haggett, A. D. Cliff, A. Frey: Locational Models/Locational Methods. Dva zvezka, skupaj strani 1210, London, 1977.

Prvo izdajo lokacijskih analiz v društveni geografiji l. 1965, ki jo je izdal eden najbolj aktivnih pobornikov uporabe kvantitativnih metod v geografiji P. Haggett z bristolke univerze, je avtor opisal kot »poročilo z bojne črte«. Prav neverjetno je, kakšen razvoj je doživela geografija v tem kratkem času. Res gre v tem primeru za razvoj metodologije, ki pa je hkrati že pokazala nekatere možnosti razvoja vsebinskih spoznanj.

Metodologija, ki je predstavljena v obeh zvezkih, pomeni danes osnoven pripomoček pri iskanju najustrežnejšega načina proučevanja geografskih problemov. Priročnik je zasnovan izrazito sistematično. Vsakemu poglavju je dodan seznam literature, na koncu je stvarni indeks. Prvi zvezek vsebuje lokacijske modele (poglavja: o geografiji, interakcija, omrežje, vozlišča, hierarhije, površine, difuzije), drugi pa lokacijske metode.

Metody ilościowe i modele w geografii. Varšava, 1977, str. 232.

Poznansko geografsko središče, v tem trenutku prav gotovo prvo na Poljskem v razvijanju in uvajanju sodobnih kvantitativnih metod v geografskih raziskavah, je l. 1975 organiziralo simpozij o uporabi kvantitativnih metod v geografiji, referate pa objavilo v posebni publikaciji. Po besedah Z. Chojnickega naj bi sedanja faza uporabe kvantitativnih metod in modelov v poljski geografiji pomenila prehod od eksperimentiranja k razreševanju problemov. Beseda eksperimentiranje je v tem primeru umestna, saj verjetno v nobeni drugi državi kvantifikacija v geografiji ni dobila tako močnega pomena kot ravno na Poljskem. Seveda to ne velja za vso poljsko geografijo, niti za njen večji del ne.

Poročila obravnavajo najrazličnejše metode in tehnike, tako regresijsko analizo, analizo površinskega razvoja, metode prostorske koncentracije, faktorsko analizo, metode in tehnike grafov, simulacijske modele, uporabo večrazsežnostnih analiz ter modele difuzij in optimalizacije v ekonomsko-geografskih raziskavah.

E. Söker: Das Regionalisierungskonzept. Mitteilungen der Geogr. Gesellschaft in Hamburg, B. 67, 1977, str. 227.

Avtor skuša na osnovi kritične ocene posamičnih načinov regionalizacije podati njihove prednosti in slabosti. Regionalizacija je pojmovanje kot »operacijski postopek omejevanja in primerjave prostorov«. Potrebno je pri tem opozoriti, da na tem področju vlada še precejšen nered v izrazoslovju, saj